

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Caput V. De Prædestinatione Salvandorum Et Reprobatione
Damnandorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

center fieri, fundaturque in necessitate creaturatum, ut aliter esse non possint, nisi quatenus apta sunt manifestare Sapientiam & Bonitatem Dei, ut declaratum est.

470. Confirmatur responsio ex D. Thoma 2. contra Gentes c. 30. n. 4. Sciendum est, inquit, quod si rerum creaturarum universitas consideretur, prout sunt à primo principio, inveniuntur dependere ex voluntate non ex necessitate principij, nisi necessitate sup-

positionis: si verò comparantur ad principia proxima, inveniuntur necessitatem habere absolutam; nihil enim prohibet, aliqua principia non ex necessitate producta, quibus tamen positus de necessitate sequitur talis effectus. Similiter autem quod tales rerum nature à Deo producerentur, voluntarium fuit, quod autem eis sic statutis aliquid proveniat vel existat, absolutam necessitatem habet.

CAPVT V.

DE PRÆDESTINATIONE SALVANDORVM, ET REPROBATIONE DAMNAN- DORVM.

CONTROVERSIA I.

An salvâ Libertate nostrorum actuum possint à Deo ijdem Actus prædefiniri.

471. **S**tatus questionis est, an Deus possit circa nostros Actus Liberos Bonos elicere tale Decretum; Quia video (per Scientiam Mediam) quod si Petrus haberet auxilium A. quo illuminaretur ad actum Charitatis, eliceret actum Charitatis, ideo ad hunc actum obtinendum decerno Petro pro tali instanti auxilium A. hoc decretum vocatur Prædefinitio, & esset causa actus primi proximi, & mediante hoc esset etiam causa ipsius actus secundi, & ex suo modo tendendi esset essentialiter connexum cum tali actu futuro pro tali instanti. Ratio dubitandi est, quia tali decreto videri posset lædi humana libertas, ad hanc enim spectare videtur, ut omnia quæ præcedunt ut causa, sint indifferentia ad actus oppositos, & cum verovis conjungibilia.

472. Prima Sententia negat has Prædefinitiones esse possibiles. Ita senserunt quidem innominati Theologi apud Suarez. Opusculo 1. lib. c. 16. n. 3. Eadem Sententia tribuitur Vasquezio ab Arriaga disp. 8. de Animâ s. 3. quasi eam docuisset hic disp. 99. c. 4. sed immerito, prout etiam observavit Fasolus hic a. 4. dubit. 4. Vasquez enim solum negat illas Prædefinitiones, quæ sint independentes à Scientia Media, & in reipsâ essent physica Prædeterminatio, lædens libertatem; verba Vasquez sunt hæc. n. 25. Quod spectat ad Prædefinitionem Dei non prævisâ prædeterminatione nostrâ etiam sub conditione, jam satis explosa est, ex eâ enim sequi videtur necessitas non tantum sequens aut concomitans, sed præcedens, quâ quidem nostram libertatem omnino lædi satis superque ostensum est. Prædefinitiones acriter impugnat Valentinus Hertzze disp. 23. c. 14.

473. Secunda & vera Sententia affirmat omnes nostros bonos actus à Deo sic prædefiniri.

Probatum imprimis Authoritatē S. Augustini, libro de Prædestin. S. S. c. 10. Fidei, inquit, & Charitatis opera, quæ per Dei gratiam fuerunt prædestinata, rectè prædefinita dicuntur Authoritate Apostoli: Creati in operibus bonis quæ preparavit Deus.

Consentit Augustino D. Thomas in eundem locum S. Pauli. Nihil enim, inquit, aliud est Prædestinatio, quàm preparatio beneficiorum Dei, inter quæ beneficia computantur & ipsi opera nostra. Dicitur autem Deus nobis aliqua præparare, in quantum disponit se daturum nobis.

474. Accedit Fulgentius lib. 1. ad Monim. in eundem locum S. Pauli: Sicut, inquit, Salomon dicit, quia preparatur voluntas à Domino, sic etiam bona opera nostra Paulus à Domino asserit preparata, hoc est in prædestinatione disposita &c. sicut ergo preparata est per prædestinationem voluntas à Domino quâ bonum velimus, sic etiam opera bona preparavit Deus, ut in illis ambulemus.

475. Declaratur nunc Conclusio in exemplo. Posset mihi Deus revelare, quod si essem petiturus eleemosynam à Petro, esset mihi eam daturus ex amore Dei: quâ revelatione habitâ possem ego ex intentione promovendi occasionaliter meritum Petri, petere ab eodem eleemosynam: quo casu nemo diceret, quod mea petitio tolleretur Petro libertatem dandi eleemosynam, & tamen mea petitio procederet ex intentione & cognitione infallibiliter connexis cum datione eleemosynæ quatenus nimirum penderent à divinâ revelatione: ergo nec prædefinitio divina tollit libertatem actuum prædefinitorum.

476. Ratio

476. Ratio à priori est: quia ad Libertatem actus solum requiritur, ut ea quæ se tenent ex parte actus primi proximi, & quæ sunt inimicibilia, sint indifferentia ad actus oppositos: atqui Prædefinitio divina nihil variat actum primum proximum qui substat Scientiæ Mediæ, quique ita videtur à Scientiâ Mediâ conjungendus cum consensu, ut simul à Scientiâ simplicis intelligentiæ videatur conjungibilis cum actu opposito, seu cum dissensu: ergo Prædefinitio nihil præjudicat libertati.

477. Ratio ulterior est, quia sicut ipsa Scientiâ Mediâ, ita etiam Prædefinitio actus per hoc determinatum auxilium est simpliciter impedibilis à libertate creata, quæ posset facere, ut daretur Scientiâ Mediâ opposita, & sic esset impossibilis Deo prædefinitio actus: id autem quod est impedibile ab arbitrio, non lædit libertatem, quantumvis tempore præcedat, & sit essentialiter connexum cum consensu, quia non reddit (in sensu diviso) impossibilem actum oppositum.

478. Objectio principalis est hæc: Prædeterminatio physica Thomistarum ideo lædit libertatem, quia præcedit actum, & habet infallibilem connexionem cum actu tanquam suo effectu: sic enim excludit potestatem ad actum contrarium: atqui Prædefinitio etiam esset prior ipso actu, & esset causâ ipsius saltem mediata & remota: haberetque infallibilem connexionem cum actu secundo: ergo non minus lædit libertatem.

479. Hoc tamen argumento non debuisset vii P. Valentinus Herize, præcipuus adversarius Prædeterminationum. Nam disp. 23. c. 13. & 14. pro certo supponit, Deum conferre salvandis efficacia auxilia ex speciali benevolentia, quod explicat hoc modo. Suppositâ Scientiâ Mediâ de consensu sub conditione futuro, ait, DEVM habere specialem complacentiam inefficacem (hoc est, quæ non necessariò infert collationem illius auxilij) de illa congruitate auxilij jam cognita; deinde DEVM velle dare efficaciter illud auxilium per voluntatem complacentem simul inefficaciter in auxilij congruitate, adeoque hanc voluntatem esse quidem efficacem respectu auxilij prout abstrahit à congruitate, non tamen esse efficacem amore respectu ipsius congruitatis, sed tantum inefficacem. Ulterius n. 170. docet, hanc voluntatem esse indivisibiliter terminatam ad entitatem auxilij & ejus congruitatem, & hunc indivisibilem respectum ad utrumque, esse omnino asserendum, nec sine illo posse defendi aut intelligi specialem benevolentiam Dei erga prædestinatos.

480. In hac Dei voluntate retorquemus in adversarium totum illius argumentum: est enim hæc Dei voluntas ex se talis, ut cum illa non possit conjungi dissensus, est infallibiliter connexa cum consensu futuro, non minus quam prædefinitio: deinde est etiam causâ remota ipsius consensûs, quia causat ipsam entitatem auxilij:

ergo nihil est difficultatis in prædefinitionibus, quod in hac Dei voluntate non habeat locum.

481. Prævidit auctor hanc retorcionem, & n. 192. conatur dare disparitatem, dicens, Voluntatem illam Dei habere quidem necessariam connexionem cum nostro consensu, non tamen quatenus est causâ, sed quatenus supponit Scientiam Mediâ de consensu futuro. Verum hac ratione non declinat adversarius retorcionem, & doctrinæ consequentiam non tenet. Dividit enim in Voluntate Dei duos respectus, docetque, hanc ipsam Voluntatem conferendi hoc auxilium secundum physicam entitatem auxilij, fore Voluntatem auxilij incongrui, si non præcessisset scientia mediâ de congruitate hujus auxilij: quæ doctrina est contraria illi, quam tradiderat n. 170. nempe esse unum indivisibilem respectum ad utrumque.

482. Deinde ex hac responsione sequitur, Deum non dare auxilium congruum ex speciali benevolentia, quæ sit adæquatè ipsa Voluntas dandi auxilium, sed in hac benevolentia includi ipsam Scientiam Mediâ: Quapropter complexum ex voluntate & Scientiâ Mediâ est quid antecedens ad actum liberum, & causâ infallibiliter connexa cum eodem, & sic redit retorasio argumenti, ut jam pridem adverterunt Arrubal, Lugo, Arriaga.

483. Placet hic obiter advertere, doctrinam hanc P. Herize quatenus decretum benevolentie vult esse complexum ex voluntate indifferente ad consensum & dissensum, & ex Scientiâ Mediâ, placuisse etiam P. Arriagæ d: 37. n. 17. & quod magis miror, P. Antonio Perez d: 4. de Providentia Dei c. 2. qui inde infert, decretum Prædeterminationis non dirigi à Scientiâ Mediâ, nec hanc habere ad decretum Dei ullam prioritatem à quo. Ad hæc asserenda adductus est hic auctor, quod non videret alium modum defendendi indifferentiam vllius decreti divini ad actus oppositos: existimans hujusmodi indifferens decretum esse admittendum, quod nos supra examinavimus, & diximus vel nullum hujusmodi indifferens decretum dari, vel illud esse conditionatum, & præcedere Scientiam Mediâ.

484. Eandem sententiam P. Herize aliquando secutus est Cardinalis Pallavicinus *Libello de Gratia* à n. 41. Verum, ut ab alijs intellexi, ab ea deinde recessit, & merito; nam ut ex se clarum est, affectus benevolentie non est, nisi dicat: *volo dare hoc auxilium, quia video esse congruum*, nec potest intelligi sine formalissimo respectu tum ad ipsam congruitatem, tum ad Scientiam Mediâ, proponentem illam congruitatem ut eligibilem in bonum illius cui datur.

485. Præterea illa sententia P. Herize est contra mentem D. Thomæ q. 6. de Veritate a. 3. in C. Non, inquit, potest dici, quod Prædeterminatio supra certitudinem Providentiæ nihil aliud addat nisi certitudinem Præscientiæ, ut si dicatur, quod Deus

ordines

ordinet prædestinatum ad salutem, sicut & quemlibet alium; sed hoc de prædestinato scit, quod non deficiet à salute: sic enim dicendo non diceretur prædestinatus differre à non prædestinato ex parte ordinis, &c. legantur priora & posteriora ejusdem verba, & satis constabit, S. Thomam ponere prædestinationem in decreto habente intrinsecum ordinem ad salutem salvandorum.

486. Ad objectionem respondeo directè negando paritatem inter Prædefinitionem actûs, & Prædeterminationem physicam: hæc enim, prout asseritur à suis authoribus, teneret se ex parte actûs primi proximi, & in nullo statu præsupponeret actum futurum, essetque omninò inimpedibilis à voluntate prædeterminata, & ideo, si daretur, læderet libertatem, quia non relinqueret potentiam proximam indifferentem ad actus oppositos. At verò Prædefinitio est causa remota, præsupponens Scientiam Mediam, adeoque sicut hæc, ita etiam Prædefinitio actûs boni, per auxilium hoc determinatum, est impedibilis ab arbitrio creato; & sic relinquit indifferentiam ad oppositum, ut supra declaratum est.

487. Objicies. 2. Positâ prædefinitione, non possum non consentire: sed ista suppositio est antecedens: ergo necessitas consentiendi est antecedens: sed hæc tollit libertatem: ergo. R. Negando minorem; est enim suppositio & necessitas consequens, cum habeat suam infallibilem connexionem dependentem ab ipso consensu sub conditione futuro, sine quâ hypothesi non haberet infallibilem connexionem.

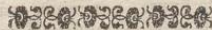
488. Objicies. 3. S. Damascenum, qui libro. 3. Orthodoxæ fidei c. 30. sic habet. *Illud scire interest, DEVM omnia quidem præscire, sed non omnia præfinire; præscit enim etiam ea quæ in nostra potestate atque arbitrio sita sunt, at non item ea præfinit.* R. Ex contextu apparere, quod nomine Prædefinitionis, intelligat Prædeterminationem physicam, qui Termini Scholastici tunc temporis non erant in usu. Contextus, inquam, hoc ostendit. *Nec enim, inquit, vitium admitti vult DEVS, nec rursus virtuti vim affert.* Cæterum ibidem paulò post satis clarè admittit prædefinitionem quoad rem ipsam, dum ait, *DEVM juxta suam Præscientiam omnia in bonitate ac iustitia sua prius decrevisse.*

489. Objic. 4. Si DEVS posset prædefinire actus bonos, posset etiam prædefinire actus malos, vel saltem actus bonos qui præsupponunt actus malos, ut pœnitentiam Davidis &c. Consequens est absurdum, quia sic DEVS diceretur intendere peccatum, & per consequens esse Author illius. R. Multos esse qui absolute admittant, posse DEVM prædefinire pœnitentiam necdum viso peccato, ut Molina, Granadus, Ruiz, Arriaga, Esparza. Alij cum Suarez & Vasquez negant: inter quos tamen Authores quoad rem ipsam non potest esse differentia, sed solum in modo loquendi. Conveniunt enim inter se,

quod decretum permissivum peccati ex amore pœnitentiæ secuturæ, non sit vlllo modo electio positiva peccati, nec etiam sit electio Auxilij inefficacis quâ talis, quasi DEVS diceret. *Volo fieri pœnitentiam, quam ut obtineam, procurabo peccatum, dando gratiam A. quia video illam fore incongruam.* Hujusmodi decretum modusque tendendi admitti non debet; argueret enim, DEO magis placere eventum peccati, quàm oppositum. Econtrario admittunt iidem, decretum permissivum peccati aliquo modo ferri in pœnitentiam ut in finem, quia procedit ex Scientia Media illius ut secuturæ, & ideo DEVS permittit peccatum, quia videt se inde posse elicere aliud magnum bonum, nempe pœnitentiam, vel vindictam, &c. si ergo habet hanc tendentiam vocare Prædefinitionem, erit quasi de vocabulo. Mihi placet modus loquendi Card. de Lugo, vocantis eam Prædefinitionem virtutalem.

490. Difficultas est in declarando, quomodo hujusmodi permissio non arguat etiam desiderium seu amorem peccati, utpote medij necessarij ad bonum illud obtinendum, ex cuius complacentia permittitur malum peccati.

Distinguendum est inter motivum directum & indirectum. Directum est, quod ita intenditur efficaciter, ut simpliciter & absolute hic & nunc gratius sit illud bonum obtineri, quàm non obtineri; & in hoc sensu negandum est, bonum pœnitentiæ vel vindictæ posse esse motivum antecedenter ad peccatum commissum: cum enim peccatum sit prohibitum, gratius est DEO, non poni peccatum, & sic etiam impediri pœnitentiam, quàm poni peccatum & pœnitentiam. Motivum indirectum est, quod se habet tanquam motivum removens prohibens, hoc est, quod in æstimatione sui facit, ut malum quod permittitur, non adeo curetur, eò quod tali bono securo compensetur, quamvis simpliciter gratius esset, si malum quod permittitur, non poneretur. Postquam ergo DEVS per scientiam mediam videt, quod si Petrum constitueret in talibus circumstantijs, peccaret, postquam verò peccasset, & haberet auxilium A. ageret pœnitentiam, & deinceps cautior ac humilior esset, tunc placet DEO illud bonum pœnitentiæ, & cautela, & removet quasi, seu reprimat vim peccati, quam habet alioquin ad absterrendum ne Deus illud permittat, & sic ponitur permissio peccati, quamvis DEVS simpliciter mallet non poni peccatum. Finis ergo modusque tendendi hujus actûs non rectè exprimeretur his verbis: *Placet fieri peccatum, ut obtineatur bonum pœnitentiæ*: sed sic exprimens est. *Non obstante peccato ponam Petrum in his circumstantijs, quia sequetur pœnitentia.*

CONTROVERSIA II.

An Prædestinatio Sanctorum facta sit ante prævisa merita.

§. I.

Referuntur sententia.

491. Hæc fuit ante hac celeberrima quæstio, nunc autem vtrunque complanata, vt vix in re ipsa maneat dissensio inter Recentiores. Triplex omnino generatim est sententia: Prima docet, aliquos eximie sanctos fuisse prædestinatos ante prævisa merita, reliquos vero post prævisa merita. Ita Catharinus, cui eatenus accedit Lessius, quatenus Beatam Virginem Dei Matrem solum excipit, & Herize, qui insuper excipit Apostolos.

492. Secunda sententia docet, simpliciter & sine exceptione omnes esse prædestinatos ad Gloriam post prævisa merita. Sub istis Terminis Prædestinationem asserunt Vasquez, Becanus, Prapostus, Hakerus, Monzeus, Gama-charus, Cornelius à Lapide, Derkennius, Comptonus, & vniversim (quantum scio) omnes Belgæ.

493. Tertia Sententia absolute docet, omnes esse prædestinatos ante prævisa merita. Sub his terminis est Sententia hæc admodum communis. Ceterum Authores huius tertiæ Sententiæ sunt inter se diuisi. Suarez & cum eo plures, ponunt Prædestinationis Decretum prorsus absolutum, hoc est, sine vlla alligatione ad certa Media, sed vagum, & adhuc præciscens à Medijs, quasi Deus in primo signo dicat: *Volo Petrum saluare*, adeo vt vi huius decreti Deus fuerit necessarius pro signo posteriore ad procuranda Petro media efficaciam; ac proinde si ea quæ defacto accipit, Petrus fuisset prævisus respuere, debuisset Deus eligere alia & alia. Et hic est ille scopulus, ob quem hæc sententia plurimis, & mihi quidem semper, visa est incredibilis, ob rationes infra deducendas.

494. Ideo Recentiores jam communiter ita defendunt Prædestinationem ante prævisa merita, vt (loquendo de Prædestinatione ordinaria) dicant eam factam esse cum alligatione ad certa media, quæ si non fuissent prævisa fore congrua, ea nihilominus dedisset; & per consequens ille qui defacto prædestinatus est, si non fuisset per scientiam mediam prævisus bene vsurus his medijs, fuisset reprobis, & e contra, qui defacto reprobis est, si fuisset prævisus bene vsurus his medijs, ea nihilominus accepisset, & per illa prædestinatus fuisset.

Vnde re attentius inspecta, hi authores vix differunt in re ipsa à secunda sententia, vt etiam agnoscit Derkennius: Nam Vasquez cum suis, vtrò fateatur, neminem saluari sine speciali benevolentia ordiante hominem ad salutem ante o-

mnia merita visa, & hoc sensu omnes prædestinari virtualiter ante prævisa merita, sed cum alligatione ad media determinata, vt modo declaratum est.

495. Ex supra disputatis de Vnico Decreto Intentionis & Executionis, & virtuali Indistinctione decreti à Visione meritorum, nobis dicendum est, realiter loquendo nec ante, nec post merita visa factam esse prædestinationem, sed per decretum ipsissimum prædefiniens merita omnes prædestinatos esse, ita vt per illud ipsum decretum, & in illo ipso videantur existere merita, & gloria intenta. Quia verò jam sæpius diximus, nostro concipiendi modo posse signa multiplicari, pro multiplicatione actuum humanorum: & quia in homine voluntas efficax rei præcedit cognitionem existentie rei, (nam volitio est causa rei existentis, & res existens est causa cognitionis) hinc fit, quòd in Deo etiam concipiamus cum aliqua prioritate decretum prædefiniens & prædestinans ante cognitionem existentie meritorum & merita concipiamus prius exstitura, quàm à Deo cognoscantur. Propter hunc concipiendi modum vocamus Prædestinationem ante prævisa merita, & hoc sensu deinceps semper loquemur.

§. II.

An sit in Deo Intentio & Decretum finis, nempe Glorie, præciscens à determinatis medijs.

496. Affirmat Suarez, asserens in posteriore primum signo Deum per aliud decretum eligere determinata media. Consentit Arriaga. *disp. 36. s. 7. præsertim n. 76.*

497. DICO, repugnare, quod Deus intendat aliquem finem præciscendo à determinatis medijs. Ita Herize, & ex professo Granadus *tr. 5. disp. 8. n. 7. & 8.* Probatur. Quando in agente libero adest omnis scientia, quæ potest in consultationem adhiberi circa electionem mediorum, nec adest vllum periculum errandi, aut incurrendi aliud incommodum, tunc nemo prudens decernit finem determinatè, media vero indeterminatè, ita vt suspendat determinationem mediorum, & primum postea determinet media: ad quid enim quæso hæc suspensio conducere posset, quando nec potest supervenire nova consideratio aut scientia, nec est periculum errandi? non enim alia prudens causa esse potest suspendendi determinationem mediorum, nisi quia adhuc circa media aliqua deliberatio instituenda est & aliquid examinandum quod necdum satis perspicitur prout etiam supra dictum est, cap. 4. Contr. 2. §. 1. Atqui in Deo, ante primum decretum, jam adest omnis scientia quæ potest servire ad determinationem mediorum, nec est periculum vllius erroris aut incommodi incurrendi ex aliqua præcipitantia aut inconsiderantia: ergo non est possi-

est possibilis in Deo huiusmodi Intentio finis, ut præscindat à determinatione mediorum, & horum determinatio in posteriore signo ponatur.

498. Obijcit Arriaga & dicit, Deum defacto habuisse decretum disjunctivum, quando præcepit, ut offerretur vel par Turturum, vel duo pulli columbarum. & instantiam hanc non esse ad rem præsentem. utique potest Deus plura disjunctivè præcipere, ita ut determinatio relinquatur alterius arbitrio: nostra autem quæstio est de determinatione facienda immediate post ab ipso Deo. Alia objectio solvetur infra §. 6.

§. III.

Specialis benevolentia DEI ante omnia merita erga omnes prædestinatos asseritur.

499. **H**anc specialem benevolentiam negasse dicitur Leonardus Lessius de Prædest. Angel: & hominum s. 2. & 5. quatenus docuerat, Deum in prædestinanda gratia pro electis, non seligere gratias congruas ab incongruis, sed generatim tam electis quam reprobis destinare gratiam sufficientem, quam si quis sua cooperatione reddat congruam, habitū perseverantiæ usque in finem, hoc ipso erit electus. Ego existimo, mentem P. Lessij aliam fuisse, quam verba præferunt, & communiter intelliguntur; & videtur mihi solum voluisse contra Suarezium negare illam extraordinariam specialem Benevolentiam, quā Deus ita ferretur in prædestinatos, ut si hæc auxilia respicerent, alia & alia eligeret, qualem Benevolentiam erga reprobos utique non habet, alioquin omnes salvarentur: ceterum in alio sensu non credo Lessium negasse specialem Benevolentiam, quatenus prædestinatis dat hæc auxilia, quæ videt fore congrua, quamvis ipsi eisdem alligaverit salutem eorundem. Colligo hoc imprimis ex eo, quod pro se citet Vasquezium & Molinam, qui tamen specialem Benevolentiam admiserunt. Clavius idem Lessius suam mentem aperuit lib. 14. de perfectionibus divinis cap. 2. n. 53. Verum, inquit, quia Deus per Scientiam conditionatam sciebat, per quam gratiam quisque esset perseveraturus, & per quam non perseveraturus, quisque NB. singularis beneficij loco ducere debet, si eam gratiam à Domino accipiat, per quam sciebat perseveraturus: cum Deus aliam illi dare potuisset, per quam noverat non perseveraturum. Idem dicendum de conversione & alijs bonis operibus. Unde NB. hanc gratiam semper petere debemus. Hæc P. Lessius, quæ adeo sunt consona explicationi modernæ Theologorum, ut eorum ore locutus videri posset. Itaque sicut Molina & Vasquez, ita Lessius nunquam videtur negare voluisse specialem Benevolentiam paulò post explicandam, sed illam Suarezij, quā nimirum non alligaretur salus prædestinatorum Medijs ordinarijs: quod quidem in Molina & Vasquez etiam observavit P. Arrubal. disp. 73. c. 2. n. 8. & seqq. Videatur ipse Vasquez disp. 98. c. 3. & 6. n. 38. & 39.

500. Dicendum est; Deum omnes prædestinare ante prævisa merita, prædestinando Actus illorum, eosque ordinando ad gloriam ex speciali Benevolentia, propter specialem scilicet congruitatem auxiliorum, qualem non habent auxilia quæ dantur reprobis, non quidem ex intrinseco defectu auxiliorum, sed ex defectu consensūs sub conditione non prævisi futuri.

501. Probatur 1. Ex Concilio Tridentino, sess. 6. can. 16. ubi dicitur: *Si quis magnum illud usque in finem perseverantiæ bonum &c.* Ecce! bonum perseverantiæ vocatur magnum bonum, atqui magnum bonum in ratione boni debet procedere ex affectu illius boni quā bonum alteri est, cui illud volumus: ergo supponit Tridentinum Conc: quoddam bonum perseverantiæ detur ex benevolenti affectu, quia bonum est illi cui datur. Minor propositio est omnium mentibus infusa, & eam eleganter expressit Seneca c. 6. de Beneficijs. Itaque, inquit, non quid fiat, aut quid detur, sed quā mente; quia beneficium non in eo quod sit aut datur, consistit, sed in ipso dantis aut facientis animo.

502. Probatur 2. Testimonijs Sacre Scripturæ, quorum aliqua admodum clara sunt, attenta Sanctorum Patrum interpretatione. Primum est Jo: 6. *Nemo potest venire ad me, nisi Pater meus traxerit eum.* Tractio hæc est vocatio efficax, quod verò ex speciali affectu tribuitur, exposuit S. Augustinus, dicens. *Trahitur ergo miris modis ut velit. ab illo qui novit intus in ipsis hominum cordibus operari, non ut homines nolentes credant, sed ut volentes ex nolentibus fiant.* Secundus locus est ad Rom. 9. *Cujus vult miseretur, & quem vult indurat.* In quem locum S. Augustinus lib. 1. ad Simplicianum quæst. 2. prope medium, de reprobis sic ait. *Si vellet etiam ipsorum misereri, posset ita vocare, quomodo ipsis aptum esset, ut & moverentur & intelligerent, & sequerentur: cum autem miseretur, sic eum vocat, quo modo scit ei congruere, ut vocantem non respuat.*

503. Tertius locus est ad Eph. 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut effemus sancti & immaculati in conspectu ejus in Charitate, qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Jesum Christum in ipsum, secundum propositum voluntatis suæ in laudem gloriæ gratiæ suæ.* In quem locum S. Augustinus de Prædestinat. SS. c. 18. Non ergo, inquit, quia futuri eramus, sed ut effemus: nempe certum est, nempe manifestum est: ideo quippe tales eramus futuri, quia elegit ipse prædestinans, ut tales per gratiam ejus effemus. & cap. seq. Non quia credimus, sed ut credamus, elegit nos, ne priores illum elegisse dicamur, salsumque sit, quod absit, non vos me elegistis, sed ego elegi vos: nec quia credimus, sed ut credamus vocamur.

504. Eodem modo interpretatur illum locum S. Hieronymus his verbis. *Non enim ait Paulus: Elegit nos ante constitutionem mundi, cum effemus sancti & immaculati, sed elegit nos, ut effemus sancti & immaculati: hoc est, qui sancti & immaculati, ante non fuimus, ut postea effemus.* Quartus locus est Joan. 4. *Hoc est voluntas Patris, ut omne quod dedit mihi,*

mibi, non perdam ex eo, sed resuscitem illud in novissimo die. In quem locum S. Augustin. de corrept. & grat. c. 9. post init. Hic inquit, Christo intelliguntur dari, qui ordinati sunt in vitam eternam. ipsi sunt illi predestinati, & secundum propositum vocati, quorum nullus perit: ac per hoc nullus illorum ex bono in malum vocatus fuit hanc vitam, quoniam sic est ordinatus, & ideo Christo datus, ut non pereat, sed habeat vitam eternam.

509. Quintus locus est, ad Rom. 9. quo capite totus est S. Paulus in commendanda misericordia & dilectione speciali erga salvandos, quam potissimum declarat in exemplo Jacob & Esau, adeo ut hos duos fratres typum gessisse Prædestinatorum & Reprobatorum putet esse de fide P. Tannerus hic, n. 18. sic ergo loquitur Apostolus. Cum enim nondum nati essent, aut aliquid boni egissent aut mali (ut secundum electionem propositum Dei maneret) non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei: quia major servies minori, sicut scriptum est: Jacob dilexi, Esau autem odio habui.

506. Ultimus locus sit Matth. 24. vbi Christus loquitur de futura Tyrannide Antichristi, dicens: sed propter electos breviabuntur dies illi. ne scilicet in errorem inducantur.

Probatum Conclusio 3. Autoritate sanctorum Patrum, ac præsertim S. Augustini, quam in hoc puncto tanti momenti esse multi existimant, ut reprehendatur Catharinus, quod falsus sit, se à S. Augustino dissentire; quemque pro nostra sententia citant S. Thomas, Scotus, Albertus, Egidius Durandus. Verum de hac Autoritate aliquid amplius inferius dicam, nunc ejus verba referam, quæ pro nostra sententia communiter afferuntur.

507. Itaque libro de Prædest. Sanctorum c. 8. loquens de gratiæ efficaciam, quam habent omnes qui veniunt ad Christum, sic ait. Hæc gratia, quæ occulte cordibus tribuitur, à nullo duro corde respuitur, ideo quippe tribuitur, ut cordis duritia primitus auferatur: & c. 6. sic dixerat. Multi audiunt verbum veritatis, sed alij credunt, alij contradicunt; volunt ergo isti, nolunt autem illi, quis hoc ignorat? sed cum alijs præparetur voluntas, alijs non præparetur, discernendum est quid veniat de Misericordia, quid de Judicio. Lib. de concept. & grat. c. 7. Quicunque ergo ab illa originali damnatione ista divine gratiæ largitate discreti sunt, non est dubium, quod & procuretur eis audiendum Evangelium, & cum audiunt, credunt, & in fide, quæ per dilectionem operatur in eis, qui vasa misericordiæ operatus est eos, qui & elegit illos in Filio suo ante constitutionem mundi per electionem gratiæ: Si autem gratia jam non ex operibus, alioquin gratia jam non est gratia.

508. Eodem lib. c. 9. Quicunque in Dei providentiissima dispositione præfati, prædestinati, vocati, justificati, sanctificati sunt, etiam nondum nati jam filij Dei sunt. Ecce! quam pulchro ordine posuerit actus divinos, primo Præscientiam, nempe conditionatam: & directivam decreti prædestinationis 2. Decretum Prædestinationis. 3. Vocationem in tempore faciendam. 4. Justificationem consequentem. 5. Sanctificationem.

509. Vterius c. 12. circa principium. Nunc vero, inquit, sanctis in Regnum Dei per gratiam Dei prædestinatis, perseverantia ipsa donatur. & c. 13. Numerus ergo Sanctorum per Dei gratiam Dei regno prædestinatus, donata sibi etiam usque in finem perseverantia, illuc integer perducitur. Ecce! quod S. Augustino perseverantia sit donum, & ex speciali Benevolentia erga prædestinatos concessum.

510. Libro de bono Perseverantia c. 8. circa finem ait: Ex duobus parvulis originali peccato pariter obstrictis, cur iste assumatur, ille relinquatur, & ex duobus ætate jam grandibus impijs, cur iste ita vocetur, ut vocantem sequatur, ille autem aut non vocetur, aut non ita vocetur, ut vocantem sequatur, inscrutabilia sunt judicia Dei.

§. IV.

Solvuntur Objectiones quibus hæc specialis Benevolentia impugnatur.

511. Obijciunt imprimis ex S. Scripturâ & Patribus, vbi sapius asseri videtur, gloriam non dari gratis, sed ex Meritis. Neque nos dicimus, gloriam dari gratis: sed, quando dicimus Prædestinationem esse Gratuitam, tunc Gratis cadit supra voluntatem Dei, volentis nobis procurare gloriam per Merita. Ad hoc enim volendum nulla nostra Merita præcedentia illum inducebant. Itaque hujusmodi Testimonia sunt intelligenda de ipsa actuali executione, & secundum nostrum concipiendi modum, quo Decretum executionis concipimus ut procedens ex visione Meritorum, v. g. Matth. 25. Venite benedicti Patris mei, possidere paratum vobis Regnum à constitutione mundi, esurivi enim, & dedistis mihi manducare.

Ex S. Augustino præcipue obijciunt ex libro 1. ad Simplicianum q. 2. vbi exponens illud ad Romanos 9. Ut secundum propositum electio Dei maneret: sic concludit. Non tamen electio præcedit Justificationem, sed electionem Justificatio. nemo enim eligitur, nisi jam distans ab eo qui respicitur. Unde quod dictum est: quia elegit nos ante constitutionem mundi: Non video quomodo sit dictum, nisi præscientia.

512. Hunc locum variè interpretantur Doctores. sed non satis accommodatè verbis S. Augustini. Mihi placet responsio Bellarmini & Fasoli, S. Augustinum scripsisse illum librum adhuc juvenem, ut ipse Augustinus testatur de Prædestinatione Sanctorum c. 4. & hanc suam doctrinam postea mutasse lib. 1. retractat. c. 23. circa medium dicens: Non dum diligentius quæseram, nec adhuc inveneram, qualis sit electio gratiæ, de qua idem dicit Apostolus. Reliquiæ per electionem salvæ factæ sunt: quæ utique non est gratia, si eam merita vlla præcedunt, ne jam quod datur, non secundum gratiam, sed secundum debitum reddatur potius meritis, quam doneatur. Deinde verò locum illum ad Rom. 9. prorsus contrario modo interpretatus est Ep. 105. & 106. vbi expressè electionem vocat electionem Gratia, quæ non invenit eligendos, sed facit.

513. Neque refert, quod libro 2. Retract. cap. 2. mentionem taciatur libri ad Simplicianum,

L

& vehem.

& vehementer probet, quæ ibi scripsit de Gratia, nihil autem retractet. Nam, præterquam quòd satis erat, id in primo libro adnotasse, ut jam retulimus, insuper benè observat P. Petavius lib. 9. c. 14. Non omnia quæ vtrunque aliter explicaverat aut senserat prius ac postea, retractavit S. P. aut de eo lectorem monuit, sed illa ferè tantum, in quibus se errasse, aut minus Catholicè esse locutum animadverterat, cuiusmodi non fuit illa interpretatio electionis quæ obijcitur.

514. Hæc, ut dixi mihi dicenda videntur. Quod si quis hoc nolit admittere, potest S. Augustinum interpretari cum P. Esparza 9. 31. ad 1. illud jam: non esse accipiendum præsuppositive, in genere quasi causæ efficientis, sed formaliter, in genere causæ formalis, quatenus ipsa electio est discretiva electi à rejecto, & inductiva meritum in vno, quibus caret alius, eademque est conjuncta virtualiter intrinsecè cum præscientiâ absolutâ hujus discriminis. Hanc interpretationem vtrunque recipiunt verba S. Patris, quòd verò ex mente illius sit, vix credo.

515. Potest etiam S. Augustinus interpretationem accipere ex Petavio, qui hunc ipsum locum conatur in adversarios retorquere. Potest denique cum Arrubale & Card. de Lugo explicari de Judicio comparativo; nam electio strictè accepta videtur sonare actum Judicij, post examen vtriusque partis.

§. V.

Vtrum Prædestinatio facta sit cum Alligatione ad certa Media.

516. Sensus est, Vtrum Prædestinatio ordinaria facta sit per talia Media, quæ, si homo per Scientiam Mediam prævisus esset respuere, non fuisset prædestinatus per alia & alia media, sed reprobatus, ita ut econtra, qui defacto reprobati sunt, si visi fuissent benè visuri medijs quæ defacto acceperunt, ipsi quoque prædestinati fuissent: ac proinde vtrum in potestate hominis sit facere ut sit prædestinatus, sicut in ejus potestate est facere, ut Deus per Scientiam Mediam viderit eum benè visurum his auxilijs.

517. Nolo autem disputationem instituere de quibusdam eximijis sanctis, quos Deus ducere voluit per Extraordinaria Media ad summam sanctitatem, quibus concedit Card. de Lugo, Deum tanto affectu eis contulisse Media, ut, si cum his non fuissent cooperaturi, Deus alia & alia media adhibuisset.

518. Deinde non est sensus questionis, quod Prædestinati debeant omnibus Medijs, quæ defacto accipiunt, benè uti: quis enim nescit, multos prædestinatos fuisse peccatores? sicut econtra reprobi non omnia media respuunt, ut patet. Quæstio ergo procedit de collectione mediiorum & præsertim quæ ad finalem perseverantiam disponunt, & sunt media ordinaria.

519. DICO, Prædestinationem ordinariam factam esse cum alligatione ad certa & deter-

minata Media, quæ Deus solet per communem providentiam offerre, cum quibus si homo non fuisset visus cooperaturus, non propterea accepisset alia media, sed accepisset hæc eadem, sed ex decreto permissivo lapsus, & fuisset reprobatus. Hæc est mens Recentiorum communiter, & omnium eorum qui sentiunt cum Vasquez, & qui tenent prædestinationem (ut vocant) *Mercenariam* seu post prævisa merita, quorum argumentis hæc alligatio planè evincitur. Itaque

520. Probo Conclusionem 1. Ex S. Scripturâ, in quâ sapius satis apertè dicitur, quòd illi, qui defacto prædestinati sunt, si non fuissent visuri medijs quæ acceperunt, & per quæ salvabuntur, non accepissent alia media, sed fuissent reprobati; & econtra reprobi, si cum istis medijs essent operaturi, fuissent prædestinati: atque hæc est illa ipsa alligatio Prædestinationis, quam in præfati conclusionem tuemur. Ergo Conclusio est fundata in S. Scriptura.

521. Probatur major ex Epist. ad Rom. in qua S. Paulus singulariter disputat de Prædestinatione, & quidem præcipuè capite 8. & 9. Itaque cap. 8. cum dixisset, nos esse filios Dei, & hæredes ejusdem, coheredes autem Christi, ne hoc Romani in sensu perverso acciperent, quasi ita esset illis decreta hæreditas, ut eâ non possent quacunque suâ culpâ frustrari, subiungit conditionem requisitam, & in eorum potestate positam, ad quam ponendam eos hortatur: *Si tamen compatimur, ut & conglorificemur.* Ecce! alligationem Prædestinationis ad compassionem, & quidem per media de facto offerenda: alioquin si sententia contraria vera esset, potuissent Romani dicere Paulo: quid nobis denuntias hæreditatem solum conditionaliter, si compatimur? si enim compassio est necessaria, Deus vi prædestinationis eam procurabit quibuscunque tandem medijs, five per hæc five per alia, quòd si non est necessariò requisita, non est cur tu illam exigas: si enim nolumus compati, Deus per alia media dabit nobis hæreditatem, quia independentè ab vllis determinatis medijs nos prædestinavit.

522. Deinde capite 11. Paulus loquens de Gentilibus, qui in locum Judæorum propter eorum incredulitatem sunt electi: *Vide inquit, bonitatem & severitatem Dei, in eos quidem, qui ceciderunt, severitatem, in te autem bonitatem, si permanferis in bonitate; nam & tu excideris, & illi rursus, si non manserint in incredulitate, inserentur.* Quibus verbis apertè supponit S. Paulus quòd in nostrâ potestate sit facere, ut fuerimus vel non fuerimus inserti vel excisi, eo modo quo infra explicabitur: ergo supponit, prædestinationem esse alligatam determinatis Medijs.

523. Non minùs clarè loquitur S. Petrus in 2. Epist. c. 1. *Satagite Fratres, ut per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis.* Quasi diceret: si cum gratijs defacto acceptis cooperabimini, facietis, ut fueritis electi. In contrariâ sententiâ potuissent excipere dicendo: Quare facta

re fatigamus, & solliciti sumus? Deus vi sui primi & absoluti decreti tenetur nobis seligere gratias efficaces: quod si praesentes tales non sunt, alias dabit: quare cura certificandi nostram electionem non pertinet ad nos, sed ad Deum. S. Petrus vero significavit, electionem esse incertam, non quod non jam sit praevisa & decreta, sed quod ad nos, quatenus non cooperando possumus facere, ut non praecessisset talis electio.

§ 24. De eadem incertitudine loquitur S. Joan. Apoc. 3. *Tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam.* Item S. Paulus ad Romanos 11. *Tu fides; noli alium sapere, sed time, ne forte nec tibi parcat.*

§ 25. Probatur Conclusio 2. Ex Patribus. Et imprimis est illud vulgatum S. Augustini: *Si non es praedestinatus, fac ut praedestineris.* Idem significat quod dicit tract. 26. in Jo: *Semel accipe, & intellige: Si non traheris, ora ut traharis.* per Tractationem autem intelligit Praedestinationem.

§ 26. Idem S. Augustinus vel potius Prosper ex Sententia S. Augustini ad objectiones Vincenianas a. 12. sic habet. *Hi, de quibus dicitur, ex nobis exierunt, sed non erant ex nobis; si enim fuissent ex nobis, mansissent utique nobiscum; voluntate exierunt, voluntate ceciderunt: & quia praescripti sunt casus, non sunt praedestinati; essent autem praedestinati, fuissent reversuri, & in sanctitate ac veritate mansuri: ac per hoc Praedestinatio Dei multis est causa standi, nemini est causa labendi.* Quibus ultimis verbis innuit S. Prosper solutionem vulgaris illius objectionis, quod praedestinatio gratuita praebet animum torpori & socordiae: responder inquam, hoc non esse verum, quia per socordiam faciunt, ut fuerint praescripti casui cum istis auxilijs, & consequenter non fuerint praedestinati.

§ 27. Idem S. Prosper in responsione 3. ad capitula Gallorum, qui vehementer urgebant illam objectionem contra gratuitam praedestinationem S. Augustini, sic ait. *Non ex eo necessitatem perendi habuerunt quia praedestinati non sunt, quia tales futuri ex voluntaria praeparatione praescripti sunt.* Et responsione 7. *Quia illos ruituros propria ipsorum voluntate praescribit, ob hoc a filiis perditionis nulla praedestinatione secevit.*

§ 28. Denique S. Augustinus Ser. 1. de S. Stephano pronuntiat: quod si Stephanus pro lapidantibus non orasset, Ecclesia Paulum non haberet, ergo salus & gloria S. Pauli fuit alligata orationi S. Stephani.

S. Damascenus dialogo contra Manichaeos in fine: *Quocirca, ait, bona agere, & boni effici contendamus, ut in eorum numero simus, quos Deus fore bonos praenovit, atque ad vitam praedestinavit.*

§ 29. Probatur Conclusio 3. Rationibus. Et quidem Cardinalis de Lugo, bene eam probat ex communi sensu fidelium. quoties enim dicimus, & nemo iudicat imprudenter dici. Si hic vel ille non fuisset factus Religiosus, periisset: si hic vel ille operarius in India non fuisset, multi infantes ab eo baptizati non fuissent salvati, sed sine Baptismo mortui: nisi hic vel ille hunc con-

factus fuisset ager, non respuisset: nisi hic factus esset reus capitalis supplicij, & sic ad mortem depositus, in suis flagitijs periisset. In his omnibus supponitur salus alligata determinatis medijs.

§ 30. Declaremus rem in exemplo. Sunt duae puella stupro impregnatae; ambae volunt suos infantes occidere, & occidunt, altera tamen earum prius baptizat, altera ex malitia non baptizat: quis non indignetur huic, quod infantem suam salute privaverit? atqui Suarezio indignanti respondere posset puella: quid irasceris? infans non fuit praedestinatus, alioquin Deus vi primi decreti absoluti, quod tu doces, de alio salutis medio prospexisset.

§ 31. Probatur Conclusio 4. Sententia contraria praebet animum torporis & socordiae in salute procuranda; facient enim homines hoc dilemma. Vel sum praedestinatus, vel non. si non sum praedestinatus, frustra me fatigo, non enim potero facere, ut Deus illum affectum erga me habuerit, quem defacto habuit erga solos & omnes praedestinos, & sine quo nemo salvabitur. Si vero sum praedestinatus, tunc etiam si cum praesenti gratia non cooperer, Deus vi primi decreti necessitatur providere alio modo, ut perveniam ad gradum gloriae mihi independentem ab hoc medio praedestinatum.

§ 32. Respondent adversarij. 1. Hoc argumento uti Vasquezium & ejus sequaces ad probandam praedestinationem post praevisa merita; ergo & nobis solvendum erit.

Sed contra: hoc argumento plus non probatur, quam alligatio ad certa media, & ideo dixi supra, Vasquezium in re ipsa a nobis non dissentire, quatenus admittit decretum benevolentiae, & virtualem praedestinationem ante praevisa merita, cum alligatione ad certa media; quamvis a nobis differat, quatenus huic decreto superaddit aliud decretum executionis gloriae, procedens ex visione meritorum; & hoc decretum illi placet vocare praedestinationem formalem: Nos autem malumus cum scriptura & Patribus decretum benevolentiae vocare Praedestinationem, quae est dissensio in modo loquendi.

§ 33. Respondent adversarij. 2. hoc argumentum fuisse a Semipelagianis Massiliensibus etiam S. Augustino obiectum. Ita est: & hoc ideo, quia male intellexerunt Sententiam S. Augustini, nempe in sensu adversariorum, quasi Praedestinatio fieret per decretum praescindens ab omni determinato medio, nec esset in potestate nostra, facere ut fuerimus praedestinati, scilicet si cum praesentibus auxilijs cooperaremur. Hoc colligitur ex ipsissima responsione S. Augustini de bono Perseverantiae c. 15. in haec verba: *Ista ita nos in constituenda DE I gratia, id est, quae non secundum merita nostra datur, & a constituenda secundum eam Praedestinatione Sanctorum deterere non debent, sicut non deterremur a constituenda praescientia DEI, si quis de illa populo sic loquatur, ut dicat: sive nunc recte vivatis, sive non recte, tales vos eritis postea, quales vos DEVS futuros esse praescribit, vel boni si bonos, vel mali si malos: nunquid*

nunquid enim, si hoc audito nonnulli in torporem se-
gnitatemque vertantur, & à labore proclives ad libidi-
nem post concupiscentias suas eant, propterea de præ-
scientiæ DEI falsum putandum est esse quod dictum est?
Ex quibus verbis sic argumentari licet. S. Augu-
stinus comparat Prædestinationem cum Præscien-
tia DEI in ordine ad hoc, quod sicut hæc non in-
fert necessitatem antecedentem, ut quis v. g. sit
bonus, & consequenter nec torporem inducat
apud prudentes, esto sit præscientia infallibilis,
ita nec Prædestinatio gratuita: atqui ideo Præ-
scientia nec necessitat, nec infert torporem, quia
in nostra potestate est facere, ut non præciverit
DEVS, prout nobiscum adversarij docent: ergo
ut sit bona paritas, debet secundum S. Augusti-
num etiam in nostra potestate esse facere, ut non
fuerimus prædestinati: atqui hoc non potest fieri,
nisi prædestinatio fuerit alligata certis medijs:
nam in sententia contraria etiam si ego cum his
medijs nolim bene operari, facio quidem ut hæc
media DEVS non potuerit per decretum executionis
decernere, at verò non facio (in adversariorum
sententia) quominus DEVS decreverit salutem
independentem ab his determinatis medijs: adeo-
que adhuc manet illud primum decretum obli-
gans DEVM ad exquirenda alia media & auxilia:
ergo adhuc maneret ansa vehementissima torpo-
ris. In nostra verò Sententia res est expedita:
nam sicut in potestate mea est, facere, ut DEVS me
non præviderit bonum futurum, ita etiam in po-
testate mea est facere, ut Deus per hæc determinata
media me non potuerit prædestinare, & defacto
non prædestinaverit, cum nolit dare alia media.

534. Respondent adversarij. 3. directè,
& dicunt. Imò verò unusquisque ita debet cum
timore ac tremore salutem suam operari, ut in di-
vina misericordia sperare possit ac debeat, se esse
vnum ex electis.

Sed contra 1. In nostro argumento non se-
cimur hanc consequentiam: ergo homo non debet
operari bene, ut possit sperare se esse prædestinatum.
Fatemur enim, quod adhuc deberet bene opera-
ri, etiam si certissimus esset de sua prædestinatio-
ne; immò etiam si sciret se reprobum esse: de
hoc non est controversia: sed nostra consequentia
est hæc: ergo si homo fuit prædestinatus eo modo quo
volunt adversarij, etiam si non operetur cum istis au-
xilijs, dabuntur illi alia: si verò non est prædestina-
tus, etiam si cum istis operetur, non propterea efficiet,
ut DEVS habuerit illum illimitatum affectum, sine
quo defacto nemo salvus fit. Hæc consequentia ab
adversarijs negari non potest: eâ autem concessâ
vltius inferimus: ergo homo per se inclinatus
ad torporem hinc ansam arripit, & pronus erit
ad statuendum secum: nolo jam hoc opus mortifica-
tionis facere, quia nihilominus ad illum gradum beati-
tudinis perveniam ad quem sum decreto absoluto præ-
destinatus. sicut, qui sciret se reprobum esse, vehe-
mentissimè impelleretur ad indulgendum genio,
semper enim cogitaret: etiam si hic & nunc absti-
neam ab illicitis, nihilominus tandem ad eas pœ-
nas damnabor ad quas sum reprobatus, quia non

possum facere, ut DEVS absoluto decreto (sine
quo nemo salvus fit) me voluerit salvare.

535. Contra. 2. Si ideo debemus cum
præsentibus medijs operari, ut possimus ac de-
beamus sperare, nos esse prædestinatos: ergo hæc
speres debet niti hac veritate. Si bene fuero ope-
ratus cum istis medijs, est signum me esse præ-
destinatum, sin minus, est signum me non esse
prædestinatum: atqui hæc propositio supponit
Prædestinationem esse alligatam his medijs: ergo
responsio adversariorum incidit in nostram Sen-
tentiam. Probo minorem. Si enim prædestina-
tio non est alligata, tunc etiam si non operer cum
his auxilijs, non propterea est signum reprobatio-
nis: adhuc enim postea per alia media salvabor,
prout multi scelerati tandem salvantur.

536. Contra. 3. Quid juvat timor & tre-
mor? etiam si enim timeam & tremam, non pro-
pterea efficaciam, ut me DEVS cum illo univér-
sali & amplo affectu prædestinaverit. Quod si ti-
mor iste & tremor est signum prædestinationis, de
hoc ipso signo redit argumentum. Vel enim
hoc signum est necessarium ut Prædestinatio for-
tatur effectum, vel non. si non est necessarium,
potero etiam sine illo sperare salutem & prædesti-
nationem. si verò est necessarium, DEVS vi sui
primi decreti, quod tu ponis, tenetur mihi hoc
signum procurare, & certò procurabit, si jam,
sive postea.

537. Probat 5. In sententia adversario-
rum non minus videtur Deus positivè reprobare &
excludere illos, qui non salvantur quam prædesti-
nare eos qui salvantur. consequens non est admit-
tendum, quia pugnat cum sincero affectu salvandi
omnes: ergo &c. Probat 6. sequela. Sicut enim per
adversarios vi primi decreti debet DEVS salvandis
seligere media efficacia, ita deberet reprobis seli-
gere de industria media inefficacia: sed hoc esset
positivè excludere: ergo &c. Majorem sic declaro.

538. Vel DEVS, si vidisset per Scientiam
Mediam auxilium quod defacto dedit Judæ ad
agendam pœnitentiam, vel, inquam, si vidisset
illud futurum efficax, nihilominus illud dedisset,
vel non dedisset: si dedisset? ergo tunc Judas
fuisset prædestinatus, sed cum alligatione ad hoc
auxilium: unde ergo habent adversarij, quod de-
facto nemo ita salvetur, prout illi asserunt? Si
non dedisset, sed aliud inefficax substituit: er-
go DEVS de industria selegit Judæ auxilium ineffi-
cax quâ tale. cur enim alioquin illud negasset,
si vidisset efficax? quæ alia fuisset ratio negandi,
nisi efficacia? nam omnia cetera ponimus eodem
modo se habere essetne hoc sincerè desiderare
pœnitentiam Judæ?

S. VI.

Solvuntur Objectiones quæ fiunt contra Præ-
destinationem alligatam certis Medijs.

539. Objic. 1. Quicumque vult efficaciter Media
propter finem, vult prius & principalius
ipsum finem, & in hoc habet maximè locum; Pro-
pter quod unumquodque tale, illud magis tale. Sed De-
us vult

us vult auxilia efficacia propter gloriam: ergo vult prius & principaliter ac magis gloriam: ergo vult gloriam per decretum præcindens à medijs: ideo enim dicitur finis Magis volutus quam media quia media solum volumus, in quantum finis aliter obtineri non potest: cum ergo Deus possit gloriam aliter obtinere quam per hæc determinata media, sequitur, quod si hæc media videret inidonea, alia & alia eligeret, ut finem principaliter intentum obtineret.

540. R. I. Argumentum plus probare, quam intendant adversarij: probaret inquam, quod per primum decretum gloria non intendetur formaliter ut Merces seu ut præmium, quod tamen adversarij admittunt. Meritum enim est medium ad gloriam in se spectatam: ergo si omne medium debet eligi in posteriore signo post intentionem illius ad quod est medium, deberet Deus in priore signo solum gloriam intendere, & in posteriore meritum, adeoque deberet in priore signo non solum præcindere ab hoc vel illo determinato medio, sed etiam deberet præcindere à ratione mercedis, & gratuita donationis. Faciendum ergo est adversarijs, aliqua media ita esse media ad aliquid habens rationem finis, ut simul sit etiam pars illius finis qui principaliter intenditur, eo quod ex ipsa conjunctione medij cum fine, resulset specialis amabilitas in objecto; huiusmodi est gloria in ratione præmij & mercedis, & quæ talis obtinenda cum sollicitudine & periculo excidendi: quem finem Deus non obtineret, si prædestinaret decreto vel omnino præcindente à meritis, vel universaliter respectu omnium amplissimo, semper providendi omnibus media efficacia.

541. Respondetur. 2. directe distinguendo majorem. Loquendo de medijs, quæ sunt pura Media, transeat, loquendo de medijs habentibus simul rationem finis seu complementi finis, nego majorem, & eodem modo distincta minore, negatur consequentia.

542. Dixi: *Transeat*. Nam in Deo specialiter repugnat distinctio virtualis intrinseca inter decretum finis, & electionem mediorum, quocumque modo se habeant media, ut supra ostendimus, & huc non spectat.

543. Replicabis. Tametsi Dei Decretum indivisibiliter feratur in gloriam & merita, possumus tamen nostro concipiendi modo præcindere Tendentiam Dei in gloriam à Tendentia in merita: ergo sub tali nostro conceptu jam intelligitur in primo signo intentio gloriæ præcisâ Tendentiâ in merita: ergo Tendentiâ in merita erit in signo posteriore. R. Negando hanc ultimam consequentiam. Aliud est, quod ego præcindam vnam tendentiam ab alia, & aliud, quod ipsa intentio Dei præcindat vnum ab alio. sic possum ego intendere iter Romanum pedestre quia tale, quia specialiter placet pedestre iter: quo casu non intendo iter Romanum præcindendo à pedestri vel equestri; quamvis alius posset vnam tendentiam ab altera præcindere.

544. Objicitur 2. Si Prædestinatio est alligata certis medijs ad communem providentiam spectantibus, ita ut in potestate reproborum sit facere, ut fuerint etiam ipsi prædestinati, & e contra; non apparet amplius vlla specialis benevolentia exercita erga prædestinatos, quam tamen supra asseruimus. Probatur sequela. Si enim Deus easdem gratias quas defacto dat, adhuc dedisset, si non fuissent visæ efficaces, signum est, quod non dederit ideo, quia sunt efficaces, sed ab hoc abstraxerit. Deinde in nostra Sententia non apparet, cur dicantur à S. Augustino inscrutabilia iudicia Dei in prædestinandis his præ illis, si Deus æque paratus fuit prædestinare illos, & reprobare hos & si prædestinavit cum alligatione ad certas gratias: sic enim facile redditur ratio, cur isti fuerint præ illis prædestinati, nempe quia isti cooperaturi videbantur, non illi.

545. R. Specialem benevolentiam cum generali providentiâ conjunctam consistere in hoc, quod Deus, etiam supposita Scientiâ Mediâ de horum & non illorum consensu sub conditione futuro, adhuc liberrimè, ex mero beneplacito, dederit & elegerit hunc ordinem & seriem gratiarum, quam vidit profuturam nobis, & quidem ideo, quia vidit profuturam nobis, cum tamen eadem libertate potuisset alium ordinem eligere, qui profuisset alijs & non nobis. Cur autem potius dederit hunc ordinem gratiarum quam alium, hoc enim verò est arcanum, & inscrutabile iudicium Dei, qui potuisset dare talem ordinem gratiarum, quo vidisset omnes salvandos.

546. Neque refert, quod Deus hunc ordinem dedisset, etiam si isti per ipsum salvati non essent: per hoc enim ostenditur quidem, quod adæquatus finis à Deo intentus non fuerit salus horum præ salute illorum: cum hoc tamen stat, quod Deus verè & tanquam finem intenderit salutem horum. sicut licet æger adhuc sumeret medicinam A. etiam si dulcis non esset, amore sanitatis, si tamen advertat esse simul sanam & dulcem, potest simul etiam intendere gustum dulcedinis.

547. Porro quod hæc sit benevolentia specialis, licet non sit specialissima, qualem asserit Suarez, inde patet, quia non est generalis, sicut esset illa, quæ ordinem gratiarum omnibus profuturum elegisset.

548. Denique Deus conjungendo hanc specialem benevolentiam cum generali providentiâ, præcidere voluit Judæ omnem causam ex postulandi: conquerenti enim, cur Deus non elegerit alium ordinem sibi quoque profuturum, respondebitur: in tua potestate erat cooperari huic ordini, quod si fecisses, non propterea ordo mutatus in alium fuisset, sed pari benevolentia affectu in tui ac Petri gratiam collatus fuisset. Quod autem Deus hunc ordinem præ alio elegerit, tua non interest nisi culpa tua.

549. Dices S. Augustinus videtur multò specialiozem benevolentiam in Deo erga prædestinatos agnovisse, talem nempe, vi cuius, si præsentia auxilia non fuissent efficacia, alia procurasset:

rasset: Alioquin cur fecisset discrimen inter hominum & Angelorum prædestinationem? cur in defendendâ aequitate prædestinationis & reprobationis hominum recurrisset ad massam perditionis? cur illa Apostoli verba: *Deus vult omnes homines salvos fieri*; non de quadam generali voluntate conditionatâ, vt communiter alij, sed de voluntate absolutâ efficaci, adeoque de solis prædestinationis interpretatus esset libro de corrept. & grat. c. 14. dicens, esse intelligenda de generibus singulorum, non de singulis generum, alioquin nullus excludetur è cælo, cum nemo illius voluntati possit resistere.

550. Fateor, hæc difficilia esse, & mihi non occurrere, quâ ratione cum illis quæ supra pro alligatione Prædestinationis ad certa auxilia ex eodem S. Patre ejusque sincero interprete Prospero retuli, conciliari possint: ob quæ etiam doctissimus & in Patribus versatissimus Petavius lib. 10. sincerè fatetur, se in hoc puncto ab Augustino recedere: quod, inquit, nonnulli nimium verentes, ne illius opinionis desertores haberentur, maluerunt interpretes esse non boni, vt ei invito ac repugnanti opinionem alteram inducerent. Postea ex Celestino Papa ostendit, licitum esse, in hac Scholastica controversia à S. Augustini placitis recedere. Quidquid autem de hoc sit, & vtrum S. Augustinus aliqua dixerit, ex quibus aliud per bonam consequentiam deduci possit; mihi satis est, opinionem nostram clarioribus ejusdem verbis fuisse comprehensam, & tandem à S. Prospero contra Massilienses assertam.

551. Objicitur 3. Ex nostra doctrina sequi videtur, dari ex parte hominis causam totius prædestinationis, quia nempe in potestate hominis est facere, vt fuerit prædestinatus, nempe per consensum conditionatè futurum: hoc autem est contra communem Theologiam; nam vniversum, paucis antiquis exceptis, negant Theologi, ex parte hominis præcedere aliquam causam vel dispositionem, aut conditionem motivam, cuius intuitu Deus ponat decretum Prædestinationis ad primam gratiam. immò hic videtur fuisse error Massiliensium Semipelagianorum, quem Ecclesia cum S. Augustino damnat.

552. R. Negando sequelam. Nihil enim videt Deus ex parte hominis, quod habeat rationem causæ motivæ per modum meriti, vt homo ad gratiam & gloriam prædestinetur. Cum hoc tamen benè stat, esse in nostra potestate facere, vt factâ hypothesi, quod Deus daturus sit hunc ordinem auxiliorum, sumus per illum prædestinati.

553. Hoc vt rectè percipiat, duo distinguenda sunt, quæ in Prædestinatione includuntur. scilicet, *Voluntas dandi hæc auxilia*; &: *Voluntas per hæc auxilia salvandi*. quæ duo plurimum differunt: quia primum posset esse volitum sine secundo, si nimirum istis auxilijs non cooperaremur. In nostra potestate non est facere, vt Deus decernat dare hæc auxilia: Nam quocunque nostro consensu sub conditione prævisio vt futuro, potuisset adhuc Deus summâ libertate

nolle dare hæc auxilia, sed alia, quæ non prævidit fore efficacia: ergo absolute non est in nostra potestate facere, vt fuerimus prædestinati. Attamen, cum in nostra potestate sit facere, vt Deus hæc auxilia viderit fore efficacia, consequenter in nostra potestate est facere, vt Deus per hæc auxilia nos possit prædestinare: ac denique, supposito quod velit dare hæc auxilia in nostrum bonum quantum valent, est in nostra potestate facere, vt ea dando nos prædestinet. In hoc sensu, & non in priore, dicitur Prædestinatio esse in nostra potestate, vt cum S. Prospero superius relato docent Molina, Valentia, Arrubal, Granadus, Lugo Arriaga, Pallavicinus, Esparza, Aldrete. Arriaga tamen *disp. 37. n. 13. & 14.* usurpat modum loquendi singularem, dicens, nos incipere Prædestinationem quâ parte differt à Reprobatione, quod mihi non placet: Tum quia inde inferri videtur, quod prædestinati seipso à Reprobis discernant contra id quod dicit Apostolus: Tum quia in objecto prædestinationis nos quidem ponimus aliquid, nempe consensum sub conditione futurum, per quem differt ab objecto Reprobationis; verum, objectum prædestinationis non est Prædestinatio. Itaque Prædestinatio differt à Reprobatione per affectum specialis benevolentiae: hunc autem affectum nos non incipimus, sed solum ponimus id, quod requiritur, vt talis affectus possit circa hæc auxilia versari: ergo Prædestinationem non incipimus, immò nihil prorsus illius ponimus.

554. Illud tamen advertere placet cum P. Arriaga: Auxilia & Inspirationes illas bonas, quibus etiam prædestinati sæpè non cooperantur, adeoque non conducunt ad salutem & gloriæ augmentum, illas, inquam, non esse effectus prædestinationis formaliter quâ talis, quia non ordinantur vt Media efficacia ad finem prædestinationis.

555. Hinc autem obiter confirmari potest nostra Sententia, de alligatione Prædestinationis ad certa media. Qui enim hanc alligationem negant, quoad totum gloriæ gradum negant, asserentes Deum in primo signo certum gradum gloriæ decrevisse, siue per hæc siue per alia media procurandum. Hoc autem non videtur posse dici. Certum enim esse existimo, quod si prædestinatus fuisset cum auxilijs, quæ defacto respuit, cooperaturus, maiorem gloriæ gradum consequeretur; & Deus illi eadem auxilia tanto libentius daret, & quidem ex affectu maioris gloriæ. ergo ille major gradus gloriæ fuisset alligatus his medijs: ergo quando prædestinatus defacto cooperatur cum alijs per quæ consequitur maiorem gloriam, ita eam consequitur, vt non fuisset consecuturus, si non fuisset cooperaturus: ergo ille major gradus gloriæ est alligatus determinatis medijs: ergo idem rectius dicitur de tota gloria, quia adversarij non patiuntur fieri discrimen.